

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 142.

Anden Session.

43de Møde.

Torsdagen den 5te December.

(Forts.)

Tscherning (forts.): Dersom den Lov, bevørende den samme Sag, som gik igjennem i forrige Thing, var gaaet igjennem i sin fulde Udstrækning, saaledes at Bortleiefriheden for dem, som nu ere Leiere, eller rettere sagt Fæstere, var bleven fuldstændigt meddeelt, saa havde jeg sandsynligviis taget mit Forslag tilbage (Hør!), thi saa havde det været mit Ønske at prøve, om den ikke var tilstrækkelig; men da traadte man atter frem med en af disse Skræmsler, som man stiller op hver Gang man vil afvise en billig Forderung for Menigmand: Eiendomsretten var krænket (Hør!), Contractsfriheden var krænket (Hør!), og derfor blev der kun givet denne Leiefrihed der, hvor Contracten, det vil sige hvad der stod i Fæstebrevet, ingen Indskrænkning gjorde deri, og da nu i over Halvdelen af de Fæstebreve, der existere i Landet (S. A. Hansen: Dem Alle!) — nei, jeg har seet nogle, hvori den ikke var — da nu, som sagt, i over Halvdelen af de Fæstebreve, der existere i Landet denne Indskrænkning findes, da det ved Contract i de fleste Fæstebreve er forbudt at leje bort, saa vil jeg spørge, om den Lov, vi gave 1850, kan siges at afhjælpe det, som det væsentligt gjælder om, kan siges at have opnaaet en nogenlunde let og tilgængelig Veie, et Middel for denne, saadan fremmed Vold — det kan man gjerne kalde det — undergivne Befolkning til at unddrage sig denne Tvang. Jeg vil spørge, har den Lovgivning, som gik ud fra Landstinget 1850, og som har fundet Regjeringens Bekræftelse, virkelig afhjulpet denne Tvang, eller har man ikke ved den Indskrænkning, man gav dette Endringsforslag,

som man sagde til Fordeel for Contracterne, gjort denne Lov i en væsentlig Grad virksom? Jeg vil ved denne Leilighed ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at det fandtes Nogle, som dengang sagde: Ja! om ogsaa dette Forslag lider en saadan Indskrænkning, saa har det jo ikke noget saa Væsentligt at betyde, thi der foreligger et andet Forslag, som, naar det gaaer igjennem — det er i sig selv simplere — fuldkommen vil hjælpe paa den samme Tvang; men, dersom nu altsaa dette Forslag ikke kommer til at gaae igjennem, saa er det aabenbart, at de, som havde den Forhaabning, maae komme til at see deres Haab gaae i grunden.

Ordføveren: Jeg skal tillade mig at betragte først den forandrede Stilling, som de huusvilde Personer vilde faae ved denne Lov, dernæst Lovens Forhold til Selveierdistricterne og endelig dens Forhold til Fæstegodsset. Det forekommer mig indlysende, at de Huusvildes Stilling ligeoverfor Sogneforstandskaberne vil blive en væsentlig anden end tidligere, dersom dette Lovforslag gaaer igjennem. Forreløbigen maa jeg bemærke, at der unægtelig paa nogle Steder i Lovgivningen er gjort en Forskiel imellem de Huusvilde og de Fattige, medens man derimod paa andre Steder ikke finder en saadan Adskillelse. Mærkelige ere saaledes Udtrykkene i det kongelige Rescript af 24de September 1850, hvor det hedder: „Naar Nogen, som i et Sognedistrict paa lovlig Maaade ernærer sig, uden der at have været bosat i 3 Aar, skulde blive huusvild o. s. v.“ Derved at Rescriptet er indskrænket til dem, der ikke have været bosat i 3 Aar i Sognet, tilkjendegiver det nemlig, at de derimod, som have været bosatte i 3 Aar og altsaa ere forførgelsesberettigede i Sognet, ikke henhøre derunder. Ogsaa i andre Bestemmelser finde vi paa lignende Maaade de Huusvilde og Fattige